

Doc. dr Jelena Čeranić

Naučni saradnik

Instituta za uporedno pravo u Beogradu

Docent pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci

Originalni naučni rad

UDK: 34.779.2(4-672EU)

PREDLOG JEDINSTVENOG POSTUPKA REŠAVANJA PATENTNIH SPOROVA U EU

U radu se analizira predlog jedinstvenog postupka rešavanja sporova u vezi sa evropskim patentom i patentom Unije. Nakon uvodnih napomena o razlozima za predlaganje ovakvog postupka rešavanja patentnih sporova u EU, prvi deo rada je posvećen Evropskom patentnom sudu. Predlog sporazuma o evropskom patentnom sudu predstavlja treći deo tzv. patentnog zakonodavnog paketa, uz Predlog uredbe o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentom Unije i Predlog uredbe o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentom Unije koja se tiče prevođenja. Posebna pažnja u radu je posvećena analizi usklađenosti Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu sa Ugovorima EU. U drugom delu rada razmotrena je uloga Evropskog suda pravde u okviru predloženog postupka rešavanja patentnih sporova u EU. Nakon što je Evropski savet, krajem juna 2012. godine, doneo odluku da se iz Uredbe o patentu Unije uklone članovi koji se tiču nadležnosti Evropskog suda pravde, Evropski parlament je, ocenivši ovaj potez nelegalnim, odložio glasanje o patentu Unije. Stoga je budućnost predloženog jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova u EU i dalje neizvesna.

Ključne reči : patent Unije, Evropski patentni sud, Evropski sud pravde, Evropska unija, Ugovori EU.

I UVODNE NAPOMENE

Pregovori o uspostavljanju jedinstvenog sistema zaštite pronalazaka u Evropskoj uniji traju više od trideset godina. Cilj ovakvog sistema zaštite je da se unapredi pronalazaštvo na tlu EU, i samim tim ojača konkurentnost evropskih preduzeća na svetskom tržištu.

Zaštitom pronalazaka u Evropi se, već nekoliko decenija, bavi Evropski zavod za patent (EZP). Ovaj zavod osnovan je 1977. godine u

Minhenu, nakon stupanja na snagu Konvencije o evropskom patentu (KEP), potpisane 1973. godine.¹ Međutim, materijalno evropsko patentno pravo na nadnacionalni način uređuje patentnu zaštitu pronalazaka samo u određenom intervalu, od podnošenja evropske prijave do priznanja evropskog patenta. „Od trenutka priznavanja evropskog patenta, u načelu, prestaje primenljivost nadnacionalnih normi, te se evropski patent 'raspada' na onoliki broj nezavisnih nacionalnih patenata, koliko ima zemalja članica KEP koje je prijavitelj u evropskoj prijavi naznačio kao države u kojima želi patentnu zaštitu za svoj pronalazak. Svaki od tih patenata, koji se dalje naziva evropski patent, nastavlja da traje u pojedinoj državi, podvrgnut propisima nacionalnog patentnog prava. Njegova sudbina je nezavisna u odnosu na sudbinu ostalih evropskih patenata za isti pronalazak, koji su priznati na osnovu iste odluke EZP.“²

Kako se patentni zahtevi moraju prevoditi na nacionalne jezike, povećavaju se troškovi zaštite pronalazaka evropskim patentom. Osim toga, održavanje evropskog patenta podrazumeva i plaćanje godišnje takse u svakoj zemlji i registraciju svakog prenosa. Dakle, titulari evropskih patenata moraju da angažuju domaće zastupnike u svakoj zemlji u kojoj je patent priznat. Stoga je osnovni razlog za uspostavljanje novog sistema zaštite pronalazaka u EU smanjenje troškova i pojednostavljenje administrativnog postupka.³

Što se pravosudnog sistema tiče, u skladu sa Konvencijom o evropskom patentu, vlasnik evropskog patenta mora da vodi spor u vezi sa povredom patenta pred sudom svake države u kojoj je do povrede došlo. Ovakvo rešenje, s jedne strane, predstavlja ozbiljan trošak za titulara patenta, a s druge strane, veoma je komplikovano. Štaviše, ne postoje nikakve garancije da će sporovi biti okončani na isti način u svakoj od država. Veoma često sudovi država članica KEP donose različite, pa čak i suprotne presude. Bilo je i slučajeva da su sudovi jedne iste države donosile različite presude u vezi sa istim patentom (npr. sudovi u Engleskoj i Škotskoj). Shodno tome, uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite pronalazaka u EU treba da prati i odgovarajući postupak rešavanja patentnih sporova.

Nakon dugih pregovora, Evropska komisija je 13. aprila 2011. predložila tzv. patentni zakonodavni paket koji se sastoji od Predloga uredbe

¹ Ova nezavisna panevropska organizacija, koju su osnovale četiri zemlje (Nemačka, francuska, Italija i Holandija), danas okuplja trideset osam država. Pored dvadeset sedam zemalja EU, članice EZP su i Albanija, Hrvatska, Island, Lihtenštajn, Bivša jugoslovenska republika Makedonija, Monako, Norveška, San Marino, Srbija, Švajcarska i Turska.

² S. Marković, *Pravo intelektualne svojine*, Istočno Sarajevo, 2007, str. 349.

³ J. Čeranić, „Primena mehanizma bliže saradnje u oblasti patentnog prava EU“, *Strani pravni život*, 3/2011, str. 116-117.

o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentom Unije⁴ i Predloga uredbe o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentom Unije koja se tiče prevođenja.⁵ Patent Unije je definisan kao klasični evropski patent kome se samo dodaju atribut „Unije“. Patent Unije će moći bude dobijen, ograničen, prenesen, opozvan ili proširen samo za sve države članice EU.

S obzirom na značaj odgovarajućeg postupka rešavanja patentnih sporova, predloženi sistem zaštite pronalazaka u EU, pored ove dve osnovne komponente, sadrži i treću, Predlog sporazuma evropskom patentnom sudu.

II EVROPSKI PATENTI SUD

Nakon što je 1. jula 2000. Evropska komisija predložila prvu verziju Uredbe o komunitarnom patentu (koji je nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona prerastao u patent Unije),⁶ 23. decembra 2003. Komisija je iznela i predlog kojim je predviđeno osnivanje Suda za evropski patent i patent Unije.

1. Predlog sporazuma o Evropskom patentnom sudu

U Predlogu Komisije iz decembra 2003. godine o osnivanju Suda za evropski patent i patent Unije, prvobitno je bilo predviđeno da za sporove koji se tiču klasičnog evropskog patenta i sporove koji se tiču novog patenta Unije, umesto nacionalnih sudova, bude nadležan novi sud za patentne sporove. Predlog o osnivanju ovakvog suda je podrazumevao pristupanje Evropske unije Evropskom zavodu za patente. Da bi EU pristupila EKP, morao bi da se potpiše međunarodni ugovor između EU, država članica EU i država ugovornica KEP koje nisu članice EU. Potpisivanjem ovakvog ugovora, novi sud bi dobio ekskluzivnu nadležnost za rešavanje sporova koji se tiču patenta Unije.

Međutim, Evropski sud pravde je 8. marta 2011. dao negativno mišljenje o predloženom osnivanju Suda za evropski patent i patent Unije. Ovaj sud je zauzeo stav da predlog zadire u ovlašćenja koja su Ugovorima

⁴ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council implementing enhanced cooperation in the area of the creation of the unitary patent protection, COM (2011)215 final.

⁵ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council implementing enhanced cooperation in the area of the creation of the unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements agreement, COM (2011)216 final

⁶ Ugovorom iz Lisabona, koji je stupio na snagu 1. decembra 2009, ukinuta je tzv. tripartitna struktura EU i „izbrisane“ su razlike među stubovima, a Ugovor o osnivanju Evropskih zajednica je prerastao u Ugovor o funkcionisanju EU.

EU poverena institucijama EU i državama članicama EU. U obrazloženju negativnog mišljenja Evropskog suda pravde stoji da je predlog u suprotnosti sa Ugovorom o EU i Ugovorom o funkcionisanju EU i to po najmanje dva osnova. S jedne strane, ovakvim predlogom se pravosudnim organima država članica oduzimaju ovlašćenja koja se odnose na tumačenje i primenu prava EU. Uzimajući u obzir da su upravo države članice EU te koje imaju ključnu ulogu u očuvanju prirode komunitarnog pravnog poretka, očigledno je da je predlog u suprotnosti sa pravom EU. S druge strane, sam Evropski sud pravde je lišen ovlašćenja da, u okviru prethodnog postupka,⁷ odgovara na pitanja nacionalnih sudova država članica EU u vezi sa tumačenjem odredbi komunitarnog prava (odredbi Ugovora, akata koje su doneli organi Unije i statuta tela osnovanih aktom Saveta).⁸ Na ovaj način bi došlo do suštinske izmene karaktera ovlašćenja, poverenih institucijama EU i državama članicama EU, koja su neophodna za očuvanje same prirode pravnog poretka EU.⁹

U skladu sa Mišljenjem Evropskog suda pravde, Predlog o osnivanju suda za evropski patent i patent Unije je izmenjen i dopunjen. Novim predlogom su predviđene garancije da će se ovaj sud obraćati Evropskom sudu pravde po prethodnom pitanju, na isti način na koji to čine nacionalni sudovi država članica EU. Pored toga, prvobitnim predlogom o osnivanju Suda za evropski patent i patent Unije bilo je predviđeno da on bude nadležan i za države potpisnice KEP koje nisu članice EU (npr. Švajcarska, Norveška, Turska, itd.). Nakon negativnog mišljenja Evropskog suda pravde, odustalo se od te zamisli i predlog je izmenjen u smislu da je nadležnost novog suda ograničena samo na države članice EU.

Sporazumom je predviđeno da će Evropski patentni sud imati isključivu nadležnost za sporove u vezi sa evropskim patentom i budućim patentom Unije. Ovakvim rešenjem je otklonjena mogućnost da se niz patentnih parnica u vezi sa istim patentom pojavi u različitim državama članicama, kao i opasnost da se sudske odluke razlikuju od jedne do druge države. Osim toga, postojanje patenta Unije i jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova treba da doprinese smanjenju troškova za mala i srednja preduzeća i bude podsticaj za rad na novim pronalascima,

⁷ Čl. 267 Ugovora FEU (Postupak donošenja preliminarne odluke, postupak pribavljanja preliminarne, prethodne, prejudicijelne odluke).

⁸ J. Čeranić, „Predlog novog sistema zaštite pronalazaka u EU – patent Unije“, *Pravo i privreda*, 7-9/2012, str. 369-370.

⁹ E. Bonadio, „EJC Advocate General Rejects EU Patent Litigation Scheme“, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 5/2010, str. 286-287.

obezbeđujući patent koji nije skup, koji je visokog kvaliteta i za koji je u Evropi nadležan jedan, specijalizovani sud.¹⁰

2. Sedište Evropskog patentnog suda

Jedno od pitanja koje je bilo sporno od samog početka i oko koga su se vodile brojne rasprave tiče se sedišta suda za patentne sporove. Zemlja u kojoj bude uspostavljeno sedište suda, osim velike ekonomske koristi, uživaće ugled u svetu inovacija (kao London u svetu finansija ili silikonska dolina u oblasti istraživanja i razvoja). S obzirom na sve privilegije koje će imati zemlja na čijoj teritoriji bude sedište suda, potpuno je očekivano da više od pola godine tri ozbiljne ekonomije EU, Francuska, Velika Britanija i Nemačka, nisu mogle da se dogovore da li da sedište suda bude u Parizu, Londonu ili Minhenu.

Posle dugih pregovora, predsednici država i vlada država članica EU su, na samitu održanom 29. juna 2012, postigli kompromis u vezi sa sedištem Evropskog patentnog suda. Predviđeno je da sedište suda bude u Parizu, a specijalizovani ogranci u Londonu i Minhenu.¹¹

Inače, pored sedišta u Parizu i ogranaka u Londonu i Minhenu, predviđena su i regionalna, tj. lokalna odeljenja suda. Shodno tome, očekuje se da će regionalni sud u Dizeldorfu, gde se vodi veliki broj patentnih sporova, težiti da dobije značajniju ulogu u okviru predloženog jedinstvenog postupka rešavanja sporova u vezi sa evropskim patentom i patentom Unije. Međutim, još uvek nije jasno definisan odnos između regionalnih sudova i centra.

3. Usklađenost Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu sa pravom EU

Pitanje usklađenosti Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu sa primedbama koje je Sud pravde izneo u Mišljenju od 8. marta 2011. opet je postavljeno u oktobru 2012. godine. Naime, grupa najuglednijih profesora i advokata iz oblasti prava intelektualne svojine je pokrenula

¹⁰ A. Pompidou, “ Un brevet unique permettra à l’ Union européenne d’être plus compétitive”, доступно на Интернет адреси : http://www.robert-schuman.eu/entretien_europe.php?num=55, 17.10.2012.

¹¹ Ogranak u Minhenu biće nadležan za mehanički inženjering, a ovaj u Londonu za sporove u vezi sa farmaceutskim proizvodima.

inicijativu za ponovno preispitivanje usklađenosti ovog predloga sporazuma sa pravom EU.¹²

Predlogom sporazuma, koji bi trebalo da potpiše većina država članica EU, predviđeno je osnivanje novog međunarodnog pravosudnog organa koji će biti nadležan za sve sporove u vezi sa važenjem i povredama evropskog patenta i budućeg patenta Unije. Dakle, ovaj sud imaće ekskluzivnu nadležnost u oblasti patentnog prava EU.

Iako je Predlog sporazuma o evropskom patentnom sudu izmenjen i dopunjen kako bi se uskladio sa primedbama Evropskog suda pravde od 8. marta 2011, jedan deo naučne i stručne javnosti smatra da je ovaj predlog i dalje u suprotnosti sa pravom EU.

Na osnovu Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu, nacionalnim sudovima država članica EU oduzete nadležnosti u vezi sa evropskim patentom i patentom Unije. Na taj način, strane u sporu su u potpunosti lišene mogućnosti da im sude nacionalni sudovi, što je u suprotnosti sa pravom EU. Naime, pravosudni sistem EU, kao i pravni poredak EU i počiva upravo na saradnji nacionalnih sudova i Evropskog suda pravde.¹³

U pomenutoj inicijativi posebno je skrenuta pažnja na činjenicu da je zatraženo mišljenje Pravnog odbora Saveta o usklađenosti izmenjenog i dopunjenog Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu sa mišljenjem Evropskog suda pravde iz marta 2011. godine. Međutim, nakon što je Pravni odbor saveta izneo mišljenje o tome, zabranjeno da taj dokument bude dostupan javnosti.¹⁴ Upravo ovakva zabrana ostavlja prostora za sumnju o sadržini mišljenja Pravnog odbora Saveta. Ukoliko je u mišljenju zaključeno da je izmenjeni i dopunjeni predlog u skladu sa Ugovorima EU, zašto njegova sadržina nije dostupna javnosti?

Čini se da je aktuelna diskusija o lokaciji različitih institucija budućeg pravosudnog sistema i njihovim pravilnicima preuranjena i bespredmetna, naročito ako se, kao što postoje sumnje, kasnije ustanovi da je ceo sistem nelegalan, u smislu da je u suprotnosti sa Ugovorom o EU i Ugovorom o funkcionisanju EU. Osim toga, na ovaj način dovodi se u pitanje pravna sigurnost koja se mora garantovati stranama u sporu i otvara pitanje šta će

¹² "Motion on the project on European Patent Court by Law professors and lawyers", dostupno na Internet stranici: <http://www.unitary-patent.eu/content/motion-project-european-patent-court-law-professors-and-lawyers>, 23.10.2012.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Dokument Saveta 15856/11 od 21. oktobra 2011; odbijanje otvaranja potvrdio Savet: Dokument 5926/12 od 2. marta 2012, usvojen na sastanku 8. marta 2012.

biti sa presudama donesenim u okviru ovog jedinstvenog postupka? Štaviše, na institucionalnom i budžetskom planu, nije primereno da se već potpiše nacrt predloga, da se pristupi usklađivanju drugih tekstova (posebno KEP, Lugano konvencije i Uredbe 447/001), da se traži ratifikacija od strane država članica i da se dodele značajna budžetska sredstva za uspostavljanje ovog suda, ako postoji ozbiljan rizik da svi ti poslovi i troškovi budu uzaludni.¹⁵

U interesu je pravne sigurnosti da se još jednom detaljno razmotri pitanje legalnosti predloženog jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova u EU, koji počiva na radu Evropskog patentnog suda kao međunarodnog pravosudnog organa koji isključuje nadležnost sudova država članica EU. U pomenutoj peticiji grupe profesora i advokata (koja je naišla na veliki odjek u javnom mnjenju EU), navodi se da bi bilo dobro da se, ukoliko je moguće, zatraži novo mišljenje Evropskog suda pravde o usklađenosti izmenjenog i dopunjenog Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu sa pravom EU.

Razmatranje ovog pitanja neće neopravdano prolongirati napredak projekta u vezi sa uspostavljanjem novog Evropskog patentnog suda. Štaviše, vreme koje je potrebno da bi Evropski sud pravde izradio mišljenje može biti iskorišćeno tako da se popune neke praznine već uočene na projektu i razviju brojna pravila postupka koja će morati da budu usvojena za predloženi novi sud.

Takođe, pre nego što dođe do potpisivanja Predloga sporazuma o evropskom patentnom sudu, trebalo bi da se održi javna rasprava o ovom predlogu. Naime, ovaj Predlog sporazuma je, u poslednjoj poznatoj fazi izrade, dobio niz najrazličitijih kritika (npr. zbog praktičnih implikacija, kvaliteta sudija, troškova za kompanije itd.). Stoga bi bilo veoma korisno da se ovaj predlog iznese na javnu raspravu.¹⁶

IV ULOGA EVROPSKOG SUDA PRAVDE U OKVIRU PREDLOŽENOG JEDINSTVENOG POSTUPKA REŠAVANJA PATENTNIH SPOROVA U EU

Kada je reč o ulozi Evropskog suda pravde u okviru predloženog jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova, Predlogom uredbe o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentnom Unije

¹⁵ "Motion on the project on European Patent Court by Law professors and lawyers", dostupno na Internet stranici: <http://www.unitary-patent.eu/content/motion-project-european-patent-court-law-professors-and-lawyers>, 23.10.2012.

¹⁶ *Ibid.*

predviđena je nadležnost ovog suda za povrede članova 6, 7, 8 i 9. Što se tiče sadržine ovih članova, član 6 se odnosi na direktne povrede patenta Unije, član 7 na indirektne povrede patenta Unije, član 8 na ograničenja prava dobijenih na osnovu patenta Unije i član 9 na iscrpljenje ovih prava. Dakle, članovima 6, 7, 8 i 9 Predloga uredbe je određen minimum zajedničkog materijalnog prava patenta Unije.

1. Brisanje članova o nadležnosti Evropskog suda pravde iz Predloga uredbe o patentu Unije

Još tokom pregovora o sadržini Predloga uredbe o patentu Unije, predstavnici Velike Britanije zalagali su se da Evropski sud pravde bude izopšten iz postupka rešavanja sporova u vezi sa evropskim patentom i patentom Unije. Oni su smatrali da dodela nadležnosti Evropskom sudu pravde u ovoj oblasti može da dovede do niza neželjenih posledica. Kao osnovne probleme, isticali su da će odluke donositi sudije koje nisu stručnjaci u oblasti patentnog prava, da će zbog opterećenosti Evropskog suda pravde biti velikih kašnjenja prilikom donošenja odluka koje se tiču patenta Unije, da će se pojaviti dodatni troškovi itd. Velika Britanija je išla tako daleko da je više puta isticala da se, ukoliko Evropski sud pravde učestvuje u postupku za rešavanje sporova u vezi sa evropskim patentom i budućim patentom Unije, dovodi u pitanje svrha specijalizovanog Evropskog patentnog suda. Uprkos ovoj argumentaciji, predlozi Velike Britanije su svaki put bivali odbačeni.

Međutim, na samitu održanom 29. juna 2012. godine Evropski savet je napravio presedan u smislu da su predsednici država i vlada država članica EU potpuno nelegalno uklonili pomenuta četiri člana iz Predloga uredbe o patentu Unije sa obrazloženjem da se identične odredbe nalaze u Predlogu sporazuma evropskom patentnom sudu. Ovakav potez Evropskog saveta otvorio je najmanje tri problema.

Prvo, Predlog sporazuma o evropskom patentnom sudu je međudržavni sporazum. Budući da EU, kao takva, nije potpisnica sporazuma, ovaj sporazum ne predstavlja deo prava EU. Shodno tome, Evropski sud pravde neće biti nadležan ni po jednoj tački patentnog prava, drugim rečima neće postojati mogućnost provere da li su odluke novog specijalizovanog suda u skladu sa pravom EU.¹⁷

Drugo, ukoliko se iz Uredbe o patentu Unije izbrišu članovi 6, 7, 8 i 9, ne može se uopšte govoriti o pravu intelektualne svojine EU kojom se

¹⁷ „Disunion and anti-Europeanism of the European Union with the unitary patent“, dostupno na internet adresi : <http://www.unitary-patent.eu/content/disunion-and-anti-europeanism-european-union-unitary-patent>, 22.10.2012.

obezbeđuje uniformna zaštita. Nepostojanje ovih članova znači da je državama članicama u potpunosti ostavljeno da odrede prava titulara evropskog patenta sa dejstvom na teritoriji cele EU. Dakle, sva pitanja u vezi sa tim šta titular patenta može da uradi biće određena nacionalnim pravom. Ukoliko države članice imaju mogućnost da određuju širinu zaštite patentom, unitarni efekat te zaštite je ugrožen, jer svaka država članica može da materijalizuje zaštitu na drugačiji način.¹⁸

I treće, Evropski savet, na osnovu Ugovora EU, daje neophodne podsticaje Uniji za njen razvoj i utvrđuje njenu opštu političku orijentaciju i prioritete. On ne vrši zakonodavnu funkciju.¹⁹ Dakle, uklanjanjem pomenutih članova iz Predloga uredbe o patentu Unije, Evropski savet je prekoračio svoja ovlašćenja. Inače, nameće se pitanje da li ovaj potez Evropskog saveta predstavlja presedan ili pretili da postane praksa? Drugim rečima, da li Evropski savet, kao jedan moćan organ, ali politički, a ne zakonodavni organ, koji okuplja dvadeset sedam šefova država ili vlada država članica EU, namerava da nastavi da prekoračuje ovlašćenja i da svaki put pod pritiskom neke države ili interesne grupacije, nelegalno menja odluke Saveta ministara i Evropskog parlamenta. Čini se da postoji tendencija da Evropski savet preuzima sve više ovlašćenja koja mu ne pripadaju na osnovu Ugovora EU, čime se otvara Pandorina kutija u oblasti prava EU.

2. Odlaganje glasanja u vezi sa patentom Unije

S obzirom na sve pomenute argumente, na zasedanju 2. jula 2012, kada je trebalo da glasa o patentnom zakonodavnom paketu, Evropski parlament je najoštrije osudio ovakav način menjanja sadržine uredbe. Poslanici su bili saglasni da je brisanjem ovih članova Evropski savet načinio ozbiljnu povredu ne samo proceduralne, već i suštinske prirode.²⁰ Stoga je Evropski parlament jednoglasno doneo odluku da se glasanje o tzv. patentom zakonodavnom paketu odloži, a da se predmet vrati Odboru za pravne poslove Evropskog parlamenta na ponovno razmatranje kako bi se i on izjasnio povodom mera koje je preduzeo Evropski savet.

Odbor za pravne poslove Evropskog parlamenta je 10. jula 2012, nakon rasprave o izmenjenom tekstu Predloga uredbe o sprovođenju bliže saradnje u oblasti stvaranja zaštite patentom Unije, potvrdio da je potez

¹⁸ “ Why the European Council has killed any workable EU patent?“, dostupno na internet adresi : <http://unitary-patent.eu/content/why-european-council-has-killed-any-workable-eu-patent>, 20. 10.2012.

¹⁹ Čl. 15, st. 1 Ugovora EU.

²⁰ “Plenary vote postponed“, dostupno na internet adresi : <http://unitary-patent.eu/content/plenary-vote-postponed>, 14. 10. 2012.

Evropskog saveta u suprotnosti sa redovnim zakonodavnim postupkom. Naime, Evropski savet je, umešavši se u redovan tok zakonodavnog postupka, prekoračio ovlašćenja koja mu pripadaju na osnovu Ugovora EU.²¹ Članovi ovog odbora su podvukli da je Predlog uredbe bez pomenuta četiri člana besmislen i da onemogućava stvaranje pravog patenta Unije. S tim u vezi, Odbor je doneo odluku da se, na jesen 2012, u Evropskom parlamentu ponovo otvori rasprava o patentu Unije.

Patent Unije se tek u oktobru 2012. godine našao na dnevnom redu Odbora za pravne poslove Evropskog parlamenta. Međutim, tom prilikom nije se raspravljalo o ključnim pitanjima, kao što su pravna sigurnost i važnost da uredba bude legalna, već je načeto drugo pitanje, a to je odgovornost Saveta u pokušaju da umanjí suverenitet Parlamenta prilikom definisanja šta je patentibilno, a šta nije.²²

VI ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Uzimajući u obzir da se situacija u vezi sa uspostavljanjem jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova u EU dvostruko iskomplikovala, u ovom trenutku je veoma teško pretpostaviti kako će se dalje odvijati ceo projekta.

S jedne strane, kada je reč o samom Predlogu sporazuma evropskom patentnom sudu, koji čini treću komponentu tzv. patentnog zakonodavnog paketa, grupa najuglednijih profesora prava i advokata koji se bave intelektualnom svojinom je, u oktobru 2012. godine, pokrenula inicijativu za ponovno preispitivanje usklađenosti ovog predloga sa pravom EU. Navodi se, između ostalog, da bi trebalo zatražiti novo mišljenje Evropskog suda pravde o usklađenosti Predloga sporazuma sa pravom EU. Ova inicijativa naišla je na veliki odjek u evropskim naučnim i stručnim krugovima, a ostaje da se vidi da li će je evropski zvaničnici uzeti u razmatranje.

S druge strane, što se tiče dve uredbe o patentu Unije, u poslednjem trenutku je došlo do preokreta. Nakon što je u toku 2011. godine ideja o uspostavljanju zaštite pronalazaka patentom Unije pravno uobličena, a u junu 2012. godine rešeno pitanje sedišta Evropskog patentnog suda, očekivalo se da Evropski parlament i Savet u 2012. godini izglasaju dve uredbe o patentu Unije. Međutim, dogodilo se nešto neočekivano, tačnije

²¹ "Unitary Patent: European Parliament reinstall a democratic procedure. Let's take a part in this!", dostupno na internet adresi: <http://unitary-patent.eu/content/unitary-patent-european-parliament-reinstall-democratic-procedure-lets-take-part>, 22.10. 2012

²² „European Parliament demands that Council stops derailing Unitary Patent“, dostupno na Internet adresi : <http://www.unitary-patent.eu/content/european-parliament-demands-council-stops-derailing-unitary-patent>, 22.10.2012.

Evropski savet je prekoračio svoja ovlašćenja, umešavši se u redovan tok zakonodavnog postupka. Na samitu u junu 2012. godine Evropski savet je doneo odluku da se iz teksta Uredbe o patentu Unije izbrišu odredbe koje se tiču nadležnosti Evropskog suda pravde. Nakon toga, Evropski parlament je najoštrije osudio ovakav potez Evropskog saveta i odložio glasanje o uredbi.

U slučaju da države članice ne izglasaju patentni zakonodavni paket, moraće da se pristupi izradi novog teksta. Zapravo, nelegalni potez Evropskog saveta može dovesti do ponovnog otvaranja pregovora o patentu Unije, čime se produžava ovaj višedecenijski projekat i odlaže uspostavljanje zaštite pronalazaka patentom Unije. Dakle, budućnost patenta Unije, pa samim tim i jedinstvenog postupka rešavanja patentnih sporova u EU, je i dalje neizvesna.

Jelena Čeranić, Ph.D,
Research associate at the
Institute of Comparative Law in Belgrade
Assistant professor at the Faculty of Law
of the University of Banja Luka

PROPOSED UNIFIED PATENT LITIGATION SYSTEM IN EU

The paper deals with the proposed Unified Patent Litigation System in EU. After introductory notes on the reasons for proposing this system, the first part of the article is dedicated to the European Patent Court. Draft agreement on the European Patent Court is a part of Unitary patent package, together with the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council implementing enhanced cooperation in the area of the creation of the Unitary patent protection and the Proposal for a Regulation of the Council implementing enhanced cooperation in the area of the creation of the Unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements. Special attention is devoted to the conformity of the new draft with the European Union Treaty and the Treaty on the Functioning of the European Union. In the second part of the article, the author analyses the role of the European Court of Justice within the proposed Patent Litigation System in EU. By the end of Jun 2012, heads of States and governments, removed the provisions organizing control by the European Court of Justice of litigations concerning Unitary patents.

European Parliament was due to debate and vote on the Unitary patent. However, MEPs rebelled against the European Council's desire to substantially change the text at the last minute. They unanimously postponed the vote and sent the text back for reconsideration by the committee. So, *the perspective of Unified Patent Litigation system is still questionable.*

Key words : *Unitary Patent, European Patent Court, European Court of Justice, European Union, EU Treaty.*